

Handläggare: Jan-Erik Hollander
Region Ytterstad
Park- och gatubyrån
Tel: 5082 6379
janerik.hollander@gfk.stockholm.se

2002-01-03

Dnr

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

**Förbättrad framkomlighet, tillgänglighet och säkerhet vid
Örbyleden förbi Hökarängen.
Genomförandebeslut.**

FÖRSLAG TILL BESLUT

Gatu- och fastighetsnämnden beslutar att ombyggnad av Örbyleden mm.
förbi Hökarängen skall genomföras enligt kontorets förslag och uppdrar åt
kontoret att genomföra projektet inom kostnadsramen 15 Mkr.

Olle Zetterberg

Solveig Svedgård

Ingvar Nordin

SAMMANFATTNING

I Trafik- och gatumiljöplanen för område 4 inom Söderort utpekas brister
rörande framkomlighet (särskilt för busstrafiken), tillgänglighet (särskilt för
funktionshindrade), säkerhet (Onsdagsvägens oreglerade korsning) jämte
miljö (behov av trafikdagvattenrening) på Örbyledens passage förbi
Hökarängen.

Gatu- och fastighetskontoret har under år 2001, med hjälp av Tyréns Infrakonsult AB och i samråd med SL, Farsta stadsdelsförvaltning jämte det lokala handikapprådet, upprättat ett programförslag till hur bristerna skulle kunna åtgärdas:

- ? Ombyggnad av korsningen Örbyleden/Lingvägen till signalkorsning med samordning med Fagersjövägens näraliggande signalkors jämte prioritering av busstrafiken (bättre framkomlighet för alla trafikanter och bättre tillgänglighet för funktionshindrade).
- ? Utbyggnad av busskörfält på Örbyleden öster om korsningen med Lingvägen jämte väster om korsningen med Fagersjövägen (bättre framkomlighet för bussar).
- ? Om- och nybyggnad av tre busshållplatser i anslutning till Hökarängens T-banestation (bättre tillgänglighet, särskilt för funktionshindrade).
- ? Ombyggnad av gatuanslutningar för Farsta Brandstation.
- ? Handikappanpassning av gångvägar mm. inom projektområdet
- ? Utbyggnad av säkerhetshöjande mittrefuge som eliminerar olycksskapande vänstersvängar vid Onsdagsvägen (bättre trafiksäkerhet).
- ? Anläggning av damm för rening av trafikdagvatten från Örbyleden, sträckan öster om Lingvägen (bättre miljö).

Projektet har redovisats och diskuterats vid ett särskilt lokalt informations- och samrådsmöte i Hökarängen (2001-11-19) och vid gatu- och fastighetsnämndens kollektivtrafikutskott (2001-12-11).

Anläggningskostnaderna är bedömda till ca 15 Mkr. och finansieringen fördelas mellan SL och staden på så vis att SL bekostar de rena bussåtgärderna medan staden finansierar övriga åtgärder inom projektet.

Kontoret föreslår att nämnden som genomförandebeslut godkänner projektet och uppdrar åt kontoret att genomföra detsamma inom ramen 15 Mkr.

UTLÅTANDE

Bakgrund

I Trafik- och gatumiljöplanen för område 4 inom Söderort, godkänd av gatu- och fastighetsnämnden 1997-01-21, utpekas brister rörande framkomlighet (särskilt för busstrafiken), tillgänglighet (särskilt för funktionshindrade), säkerhet (Onsdagsvägens oreglerade korsning) jämte miljö (behov av trafikdagvattenrening). I planen lämnas idéförslag till hur bristerna skulle kunna åtgärdas.

Gatu- och fastighetskontoret har under år 2001, med hjälp av Tyréns Infrakonsult AB och i samråd med SL , Farsta stadsdelsförvaltning jämte det lokala handikapprådet, upprättat ett programförslag till hur bristerna skulle kunna åtgärdas och hur kostnaderna skulle kunna fördelas mellan staden och SL.

Brister

Örbyleden uppvisar brister på sträckan förbi centrala Hökarängen, enligt nedanstående figur:

Framkomlighetsproblem

Korsningen med Lingvägen är utformad som cirkulationsplats med gångsignal över Örbyleden omedelbart väster om cirkulationen. Den näraliggande korsningen med Fagersjövägen är däremot signalreglerad. Rådande regleringar leder till köbildning som bl.a. drabbar busstrafiken i området (t.ex. buss 173 mellan Skarpnäck och Skärholmen som snart kommer att uppgraderas till stombusslinje). Under förmiddagens rusningstrafik uppstår långa köer österifrån (från Nynäsväghållet) mot cirkulationen vid Lingvägen och på eftermiddagen uppkommer köer västerifrån mot Fagersjövägens korsning.

Tillgänglighetsproblem

Längs Lingvägens östra sida, söder om Örbyleden, finns specialbostäder för funktionshindrade. Det är idag svårt för synskadade att på ett tryggt vis korsa Örbyleden och Lingvägen och övergångsställen/buss hållplatser mm. är ej anpassade för handikappade enligt stadens riktlinjer. Det är också långa gångvägar mellan T-banan och hållplatser för bussar i västlig och nordlig färdriktning genom att busshållplatser är belägna öster och norr om korsningen med Lingvägen medan T-baneentrén är belägen väster/söder om korsningen.

S

Säkerhetsproblem

Onsdagsvägen har en oreglerad anslutning till Örbyleden ca 450 meter öster om Lingvägen. Många fordonsolyckor har här polisrapporterats främst berörande vänstersvängande trafik till/från Onsdagsvägen.

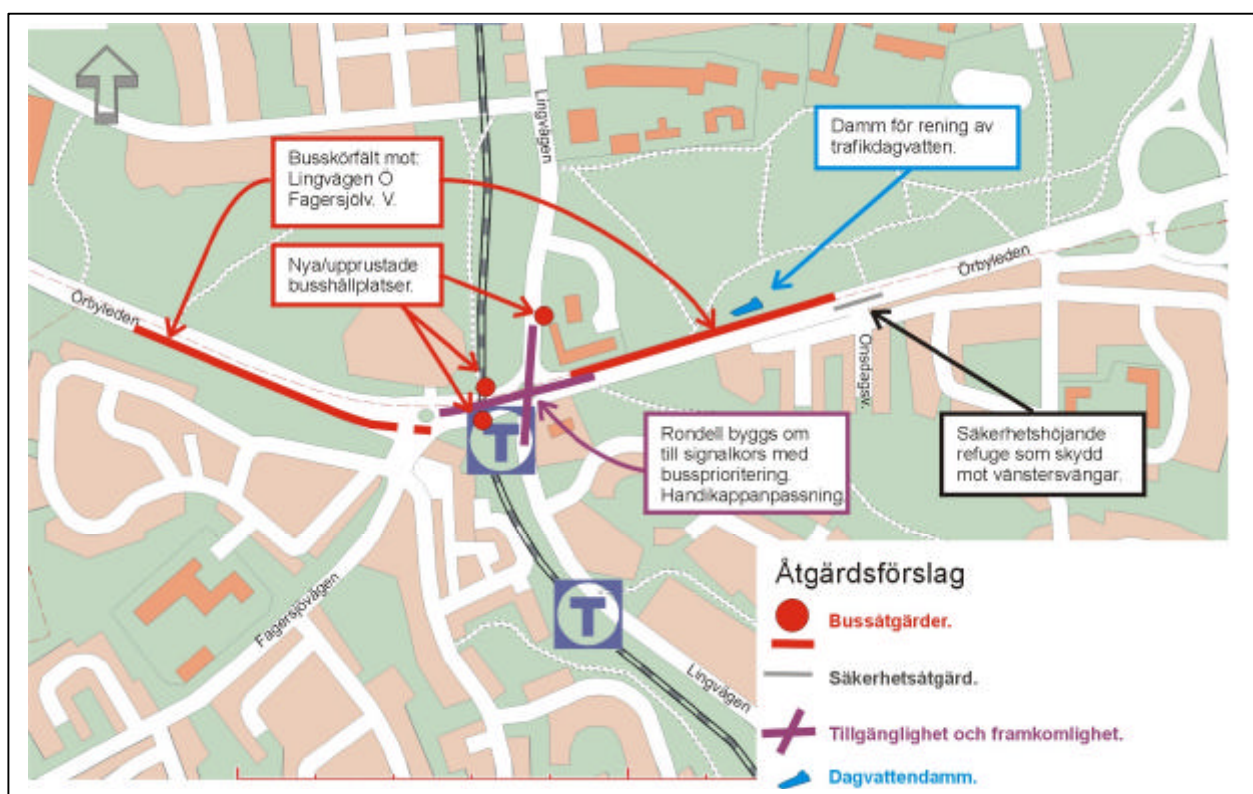
Miljöproblem

Örbyleden trafikeras av ca 30 000 fordon/dygn. Enligt miljöförvaltningens anvisningar bör trafikdagvattnet från vägen därför renas innan det leds vidare till recipient.

Delar av bostadsbeståndet längs Örbyleden, på sträckan mellan Lingvägen och Nynäsvägen skyddas mot buller med hjälp av bullerplank. Fastighetsägare till övriga bostäder längs sträckan har erbjudits bidrag till fönsterbyten inom stadens bullerskyddsprogram, varför bullerskyddsförhållandena får anses acceptabla.

Åtgärdsförslag

Upprättad programhandling redovisar åtgärdsförslag mot ovan förtecknade brister enligt nedanstående figur:

Framkomlighet

Örbyledens rondell vid Lingvägen byggs om till en fullständig signalkorsning med separerade vänstersvängar på Örbyleden. Korsningens kapacitet förbättras härigenom och en samordning kan ske med signalanläggningen vid Fagersjövägen.

För att säkerställa bussarnas framkomlighet anläggs busskörfält längs Örbyledens norra sida öster om korset med Lingvägen (längd ca 500 meter). Breddökning av körbanan utförs inom gatumark enligt gällande detaljplan så att utrymme skapas för busskörfältet.

Västerifrån tillgodoses breddbehoven för det tillkommande körfältet mellan befintliga körbanekanter; dels disponeras vägrenen längs södra sidan dels sker en smärre breddökning mot vägens mittremsa. Det tillkommande körfältet i östlig riktning mot Fagersjövägen får längden ca 600 meter och avses provas att upplåtas för såväl högersvängande bilar som genomgående busstrafik.

Farsta brandstation får en ny utfart mot signalkorsningens SO-hörn, i huvudsak på samma plats som i dagsläget. Utryckningssignalen samordnas med trafiksignalen som ställs på rött i alla tillfarter då utryckning sker. För trafik utan utryckning till brandstationen ordnas ny in- och utfart längre söderut på Lingvägen.

Tillgänglighet

Det blir lättare för synskadade att korsa såväl Örbyleden som Lingvägen tack vare föreslagen signalreglering av hela korsningen. Tre busshållplatser påverkas av projektet och de byggs samtliga om med handikappanpassning enligt stadens typritning. I samband med gatuombyggnaden görs också en översyn och handikappanpassning av övriga gång- och cykelytor inom projektområdet.

Säkerhet

I höjd med Onsdagsvägen föreslås utbyggnad av en kortare mittrefuge på Örbyleden. Syftet är att refugen skall förhindra olycksskapande vänstersvängar i korsningen. Detta innebär ett genomförande av första etappen av säkerhetsförslaget enligt Trafik- och gatumiljöplanen. Kontoret avser att följa olycksutvecklingen efter ombyggnaden för att bedöma om etapp 2 erfordras (innebärande att Onsdagsvägens anslutning helt stängs av mot Örbyleden).

Miljö

Inom projektet föreslås utbyggnad av en reningsanläggning för trafikdagvatten från Örbyleden, sträckan öster om Lingvägen. Anläggningen placeras norr om Örbyleden och föreslås utföras som en öppen dagvattendamm, avskärmad från Gubbängsfältet med vallar och säkrad mot drunkningsolyckor genom flacka strandzoner.

Ekonomi och tider

Anläggningskostnader

Följande anläggningskostnader och budget för projektets genomförande har bedömts:

Busskörfält och busshållplatser:	5, 1 Mkr
Signal- säkerhets- och tillgänglighetsåtgärder:	6,5 "
Dagvattendamm, ca.	1,0 "
Summa:	12,6 Mkr.
Reserv för index och ökad detaljering (+ 20%):	2,4 "
TOTALBUDGET:	15,0 Mkr

Finansiering

Projektet föreslås samfinansieras mellan SL och staden på så vis att SL svarar för de rena busstrafikåtgärderna och staden för övriga åtgärder. Detta innebär följande preliminära kostnadsfördelning:

SL:	6 Mkr.
Gfk:	9 "
TOTALT:	15 Mkr.

Driftkostnader

Stadens ökade driftkostnader (exkl. kapitaltjänstkostnader, ca 10 % av investeringen) till följd av projektets genomförande har uppskattats till nedanstående:

Renhållning (barmark och vinter, Örbyleden), Gfk:	+ 50 000 kr/år
Renhållning (barmark och vinter, övriga ytor), Sdf:	marginell ändr.
Signaldriftkostnader, Gfk:	+ 5 000 kr/år
Totalt ökad driftkostnad:	+ 55 000 kr/år

Tidplan

Projektet bedöms till större del kunna genomföras under år 2002 och medel för stadens finansieringsdel finns i huvudsak upptagna i budget för 2002.

Samråd

Projektet har utformats i samråd med SL, Brandförsvaret, Farsta stadsdelsförvaltning jämte representanter för det lokala handikappråd.

Projektet har presenterats vid lokalt samrådsmöte i "Kryddgården" i Hökarängen, 2001-11-19. Anteckningar från mötet framgår av bilaga 1. Projektet erhöll ett positivt mottagande och önskemål framfördes av många deltagare om ett snabbt genomförande. Mötesdeltagarna har givits möjlighet att efter mötet inkomma med skriftliga synpunkter på förslaget men inga sådana har ännu nått kontoret.

En utställning över ombyggnadsförslaget (färglagd ritning med tillhörande beskrivning) har ordnats i Farsta Medborgarkontor under senhösten 2001.

Ärendet/projektet har redovisats i gatu- och fastighetsnämndens kollektivtrafikutskott 2001-12-11.

Kontorets förslag/synpunkter

Ett genomförande av föreslagen gatuombyggnad för Örbyleden vid Hökarängen innebär:

- ? Förbättrad framkomlighet, särskilt för busstrafiken
- ? Förbättrad tillgänglighet, särskilt för funktionshindrade
- ? Förbättrad trafiksäkerhet vid korset med Onsdagsvägen
- ? Förbättrad miljö genom rening av trafikdagvatten.

Gatu- och fastighetskontoret bedömer att projektet leder till förbättringar inom många av kontorets prioriterade verksamhetsområden och föreslår att gatu- och fastighetsnämnden godkänner genomförandet av projektet och uppdrar åt kontoret att genomföra detsamma inom föreslagen total kostnadsram; 15 Mkr.

SLUT